Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister voor Rechtsbescherming

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
DWJZ, sector privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
23 november 2021

Ons kenmerk
3666869

Bijlagen
6

nota

Nader rapport wetsvoorstel introductie gecombineerde geslachtsnaam

1. Aanleiding

Op 29 januari 2019 nam de TK de motie Groothuizen en Bergkamp (D66) aan. In deze motie wordt de regering verzocht met een wetsvoorstel te komen om een dubbele achternaam mogelijk te maken. Met het wetsvoorstel introductie gecombineerde geslachtsnaam komt u hieraan tegemoet. Op 17 november 2021 is het (blanco) advies van de Raad van State ontvangen.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met agendering nader rapport bij MR en, indien de MR akkoord gaat, indiening wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Het huidige naamrecht laat ouders bij het eerste kind kiezen tussen de achternaam van de ene of de andere ouder. Die naam geldt vervolgens voor alle volgende kinderen uit die relatie. Afhankelijk van de situatie is het uitgangspunt dat het kind de naam van de moeder krijgt (buiten huwelijk geboren kinderen) of van de vader (binnen huwelijk geboren kinderen). In de praktijk heeft het merendeel van de kinderen de naam van de vader.

Het wetsvoorstel vult dit stelsel aan met extra keuzemogelijkheden:
- ouders kunnen voortaan ook kiezen voor een dubbele achternaam die is samengesteld uit de namen van beide ouders;
- in een volgorde naar keuze, met een maximum van twee namen;
- bestaande dubbele of meervoudige achternamen worden hetzelfde behandeld als enkelvoudige geslachtsnamen omdat deze in de loop van de geschiedenis een eenheid zijn geworden;
- bij adoptie wordt het ook mogelijk om (voor dat kind) de oorspronkelijk naam te behouden, evt. in combinatie met de geslachtsnaam van één van de ouders;
- een kind dat naast de Nederlandse ook een andere nationaliteit heeft, kan ook de naam krijgen die het alleen volgens het recht van die andere nationaliteit zou kunnen krijgen;
- de ouders van een kind dat meerdere nationaliteiten heeft, niet zijnde de Nederlandse, kunnen kiezen welk recht van nationaliteit op de naam van toepassing is.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
23 november 2021

Ons kenmerk
3666869

Het wetsvoorstel introduceert op verzoek van de BES-eilanden de naamskeuze ook in het daar geldende Burgerlijk Wetboek BES.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

VVD, D66, GroenLinks, PvdA, PvdD, 50plus en Denk hebben voor de motie Bergkamp gestemd. In een SO met de TK over adoptie en ouderschap (zie bijlage V) heeft D66 expliciet gevraagd om overgangsrecht. Van een overgangsregeling is afgezien vanwege de kosten die blijken uit de impactanalyse die door de VNG is opgesteld, en die als bijlage bij de internetconsultatie is gepubliceerd. Voor deze kosten is geen dekking.

4.2 Financiële overwegingen

De kosten betreffen:
- eenmalig: aanpassing burgerzakenapplicaties à €300.000
- jaarlijks/structureel: een bedrag van €200.000. Dit betreft extra uitvoeringskosten voor gemeenten. Daarbij wordt uitgegaan van het uit een publiekspeiling gebleken percentage van 21% van de ouders dat zal kiezen voor een gecombineerde geslachtsnaam.

4.3 Krachtenveld

Het voorstel is eerder afgestemd met DFEZ, DGSenB, BZK, OCW en de BES.
Na het advies van de RvS heeft geen nadere afstemming plaatsgevonden, omdat het voorstel niet is gewijzigd.

4.4 Communicatie

DCOM is geïnformeerd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlage(n)
- Advies Raad van State
- Wetsvoorstel introductie gecombineerde geslachtsnaam
- Memorie van toelichting
- Nader rapport
- MR-formulier
- MR-advies